

KONTROLA PROJEKTŮ SE ZJEDNODUŠENÝMI METODAMI VYKAZOVÁNÍ VÝDAJŮ (ZMV)

ZÁKLADNÍ SHRNUÍ TEORIE A PRAXE

Obsah

Úvodem.....	3
1. Legislativní základ.....	4
1.1. Evropské předpisy.....	4
1.2. Národní předpisy	5
2. Kontroly u projektů se ZMV	7
2.1. Ověřování povinností a podmínek spojených s naplněním výstupů/výsledků projektu.....	8
2.2. Ověřování ZMV podle podmínek právního aktu	9
2.2.1. Paušální sazby	10
2.2.2. Jednotkové náklady	10
2.2.3. Jednorázové částky	10
2.3. Ověřování horizontálních zásad EU a dalších souvisejících aspektů	11
3. Opatření realizovaná poskytovatelem v případě kontrolního zjištění	13
Příloha č. 1 – Seznam tematických okruhů ke kontrole projektů se ZMV s příklady otázek	15
Příloha č. 2 – Základní horizontální zásady EU a další související aspekty	17

Úvodem

Zjednodušené metody vykazování (dále jen „ZMV“) jsou konceptem, který má za cíl umožnit snížení administrativní zátěže nejen na straně příjemce podpory (dále jen „příjemce“), ale rovněž na straně poskytovatele podpory a dalších orgánů zapojených do řízení a kontroly veřejné finanční podpory (dále jen „poskytovatel“ či „poskytovatelé“). Kontrola příjemců a jimi realizovaných projektů při využití ZMV však v podmínkách českého právního řádu, který se snaží reflektovat požadavky evropské legislativy, naráží na řadu překážek.

Tento metodický list má doporučující charakter a je určen zejména poskytovatelům veřejné finanční podpory a dalším subjektům podílejícím se na její administraci a kontrole. Cílem metodického listu není nahrazovat metodické materiály poskytovatelů upravující nastavení a kontrolu ZMV, ale přinést základní shrnutí problematiky kontrol na projektech se ZMV u konečných příjemců, současně nabídnout věcný pohled na možnosti a podmínky aplikace těchto kontrol v praxi.

Za kontrolu projektů realizovaných formou ZMV je v kontextu [Metodického pokynu CHJ č. 13 – Kontrola finančních prostředků poskytovaných z EU fondů pro programové období 2021 – 2027](#) považováno zejména ověřování podmínek stanovených poskytovatelem v právním aktu a jejich dodržování ze strany příjemce ve fázi realizace projektu, případně ve fázi jeho udržitelnosti. Rozsah a zaměření kontroly by přitom měly odpovídat identifikovaným rizikům a být přiměřené povaze kontrolovaného projektu a použité ZMV. Zpravidla se tedy nejedná o ověřování plnění pravidel uvedených například ve výzvě nebo programu, ke kterému by mělo docházet již ve fázi hodnocení žádosti o podporu, kdy celá řada pravidel (např. dvojí financování nebo střet zájmů) již byla žadatelem doložena a ze strany poskytovatele ověřena v rámci administrace, resp. hodnocení žádosti o podporu.

U projektů s využitím ZMV rovněž nelze opomenout dodržování tzv. horizontálních zásad, které je potřeba mít na paměti při financování projektů bez rozdílu formy financování. Pro oblast evropských prostředků upravuje horizontální zásady zejména čl. 9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹ (tzv. obecné nařízení o společných ustanoveních pro fondy EU, dále jen „Obecné nařízení“). Členským státům je uložena povinnost zajistit nastavení a implementaci fondů Evropské unie v souladu s Listinou základních práv Evropské unie a třemi základními horizontálními principy. Konkrétně se jedná o rovné příležitosti a nediskriminaci, rovnost žen a mužů, udržitelný rozvoj a v neposlední řadě dodržování pravidel tzv. DNSH². S horizontálními zásadami dále souvisí dodržování i mnohých dalších souvisejících aspektů, z nichž některé jsou v tomto metodickém listu rovněž zmíněny.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

² „Do No Significant Harm“, česky obvykle překládáno jako „zásada významně nepoškozovat“, viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088.

1. Legislativní základ

ZMV představují nástroj upravený předpisy Evropské unie, jehož aplikace je však podmíněna respektováním vnitrostátního právního rámce České republiky. Poskytovatel je povinen zajistit soulad implementace ZMV jak s právem Evropské unie, tak s českými právními předpisy upravujícími hospodaření s veřejnými prostředky a jejich kontrolu.

1.1. Evropské předpisy

Pokud jde o právo Evropské unie, pro ZMV lze najít oporu zejména v **Obecném nařízení**, které:

- upravuje povinnosti řídicích a kontrolních orgánů,
- definuje zásady řádného finančního řízení,
- výslovně v čl. 53 upravuje využívání zjednodušených metod financování na projektech včetně kombinací jejich forem (paušální sazby, jednotkové náklady, jednorázové částky aj.),
- stanoví požadavky na auditní stopu a prevenci nesrovnalostí.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/2175³ doplňuje Obecné nařízení a stanoví jednotkové náklady (unit costs) a částky financování nesouvisejícího s náklady (Financing Not Linked to Costs – FNN / FNLC) pro určité operace (projekty) v rámci Evropského sociálního fondu plus (ESF+). Nařízení bylo publikováno v Úředním věstníku EU dne 8. listopadu 2022 (L 286) a je účinné od 28. listopadu 2022.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1676⁴ doplňuje Obecné nařízení a stanoví definice a standardní parametry pro zjednodušené metody vykazování a financování nesouvisející s náklady, které mohou být používány při úhradě výdajů z rozpočtu EU členskými státy. Nařízení bylo publikováno v Úředním věstníku EU dne 1. září 2023 a je účinné od 21. září 2023.

Hlavní význam delegovaných aktů spočívá v tom, že na úrovni EU doplňují Obecné nařízení a zpřesňují tzv. „*off-the-shelf*“ (předdefinované) zjednodušené metody financování, které mohou členské státy používat bez nutnosti vytvářet vlastní metodiku výpočtu.

Dne 23. září 2024 bylo vydáno **Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2024/2509 (EU, Euratom)**, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie⁵, ve kterém jsou v čl. 125 rozčleněny formy příspěvků Unie v přímém, sdíleném a nepřímém řízení, včetně uvedení forem financování.

³ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/2175 ze dne 5. srpna 2022, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060, pokud jde o vymezení jednotkových nákladů a stanovení částek pro financování nesouvisející s náklady pro některé operace (projekty) usnadňující začleňování mladých lidí na trhu práce, do vzdělávání a společnosti v rámci iniciativy ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve).

⁴ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1676 ze dne 7. července 2023, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060, pokud jde o definici jednotkových nákladů, jednorázových částek a paušálních sazeb a financování nesouvisejícího s náklady za účelem úhrady výdajů Komisí členskými státy.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2024/2509 (EU, Euratom), kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj?locale=cs>.

Dne 20. 12. 2024 bylo vydáno **SDĚLENÍ KOMISE C/2024/7467 Pokyny k používání zjednodušeného vykazování nákladů v rámci fondů, na které se vztahuje nařízení (EU) 2021/1060 (nařízení o společných ustanoveních)**⁶.

■ Shrnutí

Základní princip ZMV podle evropských předpisů

Základním principem ZMV podle evropských předpisů je, že způsobilost výdajů není dokládána účetními, daňovými či jinými doklady prokazujícími skutečnou výši výdajů nebo nákladů vykazovaných prostřednictvím ZMV, ale doložením splnění předem definovaných zákonných pravidel, podmínek nebo konkrétních výstupů.

1.2. Národní předpisy

V českém právním řádu upravuje aplikaci ZMV **zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla; dále jen „ZRP“)**, který mimo jiné upravuje finanční hospodaření organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací.

V souvislosti s finančním hospodařením organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací je upraveno i to, jak nakládají s penězi přijatými ze zahraničí včetně peněz přijatých z rozpočtu Evropské unie. ZRP také obsahuje základy právní úpravy státních fondů (§ 28) a úpravu některých dalších otázek. Z pohledu ZMV je tento zákon relevantní především tím, že:

- vymezuje podmínky poskytování dotací ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv a Národního fondu,
- ukládá poskytovatelům dotací povinnost stanovit podmínky použití prostředků v rozhodnutí o poskytnutí dotace (**§ 14 odst. 4 ZRP**) včetně možnosti stanovit výdaje nebo náklady, které budou vyúčtovány jako paušální (**§ 14 odst. 6 ZRP**),
- stanoví odpovědnost příjemce prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu a státních fondů za porušení rozpočtové kázně.

■ § 14 odst. 6

Zákon č. 218/2000Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

„Poskytovatel může v rozhodnutí o dotaci stanovit výdaje nebo náklady, které budou vyúčtovány jako paušální, jejichž výše nemusí být prokazována. Paušální výdaje nebo náklady se stanoví

- a) procentem ze skutečně vynaložených a prokázaných, poskytovatelem stanovených výdajů nebo nákladů dotační investiční akce nebo dotační neinvestiční akce,*
- b) na základě poskytovatelem stanovených jednotkových nákladů nebo*
- c) jako pevná částka pokrývající veškeré výdaje či náklady dotační investiční akce nebo dotační neinvestiční akce nebo jejich část.“*

⁶ SDĚLENÍ KOMISE C/2024/7467 Pokyny k používání zjednodušeného vykazování nákladů v rámci fondů, na které se vztahuje nařízení (EU) 2021/1060 (nařízení o společných ustanoveních), dostupné na: <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/8e3cf2e0-be73-11ef-91ed-01aa75ed71a1/language-cs>.

Obdobnou legislativní úpravu jako ZRP obsahuje rovněž **zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů** (dále jen „**ZRP ÚR**“)⁷.

Zatímco Obecné nařízení hovoří o ZMV, mezi které řadí např. paušální sazby, jednotkové náklady a jednorázové částky, ZRP a ZRP ÚR používají pojem stanovení paušálních výdajů nebo nákladů, pod kterými rozumějí paušální sazby (procento), jednotkové náklady a pevné částky. Takové terminologické pojetí, které jednotkové náklady a pevné částky podřazuje pod paušální výdaje nebo náklady, se však v praxi ukazuje pro poskytovatele a příjemce jako vesměs matoucí. Proto tento metodický list v dalším textu používá „evropský“ pojem ZMV a jejich členění podle Obecného nařízení.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a **zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí** (který zákon o finanční kontrole ve veřejné správě s účinností od 1. ledna 2027 nahrazuje) upravují systém finanční kontroly a interního auditu ve veřejné správě. Pro ZMV jsou klíčové zejména proto, že:

- ukládají povinnost ověřovat účelnost, hospodárnost a efektivnost použití veřejných prostředků,
- stanoví rámec pro výkon veřejnosprávní kontroly,
- vyžadují existenci přiměřené auditní stopy,
- ukládají poskytovateli veřejné finanční podpory povinnost zajistit funkční kontrolní systém, přičemž tato povinnost platí i pro projekty s využitím ZMV.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „**ZZVZ**“) upravuje postupy zadávání veřejných zakázek. U výdajů či nákladů vykazovaných prostřednictvím ZMV poskytovatel standardně neověřuje účetní, daňové či jiné doklady prokazující jejich skutečnou výši (s výjimkou přímých výdajů) ani jednotlivé postupy při zadávání veřejných zakázek. Přesto je podstatné, aby příjemce dodržoval postupy pro jejich zadávání. Poskytovatel totiž může, ať už na základě vlastního podezření nebo externího podnětu, provést kontrolu dodržování pravidel při zadávání veřejných zakázek a vyžádat si příslušnou dokumentaci k veřejné zakázce i u projektů se ZMV. Uvedený postup je v souladu s tím, že porušení pravidel při zadávání může u evropských prostředků za určitých okolností představovat nesrovnalost, bez ohledu na použitou formu vykazování⁸.

■ Shrnutí

Základní princip ZMV podle národních předpisů

Základním principem ZMV podle národních předpisů je, že ZMV musí být v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory definovány tak, aby bylo jednoznačně určeno, jaké plnění je podmínkou pro vznik nároku na veřejnou finanční podporu. Nastavení ZMV je odpovědností poskytovatele (řídícího orgánu), který musí zajistit, aby zvolená metoda byla v souladu s principy řádného finančního řízení (účelnost, hospodárnost, efektivnost – 3E). Za správně nastavené ZMV jsou považovány ty, které tyto principy naplňují; případné nedostatky v jejich aplikaci zpravidla vyplývají z nevhodně zvolené nebo nedostatečně definované metody. ZMV musí být současně v souladu s pravidly veřejné podpory, horizontálními zásadami EU a dalšími souvisejícími aspekty.

⁷ Ustanovení § 10a odst. 8 ZRP ÚR.

⁸ Problematiku nesrovnalostí na projektech se ZMV/FNN upravuje kapitola č. 5 Metodického pokynu pro finanční toky 2021-2027, a to včetně nesrovnalostí plynoucích z nedodržení obecných/horizontálních pravidel, dostupné na: <https://mf.gov.cz/cs/zahranici-eu/hospodareni-eu/metodicka-podpora-pro-fondy-eu/2021/metodicky-pokyn-pro-financi-toky-progra-43198>.

2. Kontroly u projektů se ZMV

ZMV nepředstavují výjimku z povinnosti dodržovat právní předpisy Evropské unie ani právní řád České republiky. Jejich podstatou je změna způsobu prokazování způsobilosti výdajů, nikoli oslabení kontrolních mechanismů nebo rezignace na zásady řádného finančního řízení. Poskytovatel je proto povinen pro veřejnou finanční podporu poskytovanou na projekty se ZMV nastavit:

- jasná, měřitelná a ověřitelná kritéria plnění⁹,
- přiměřený systém řízení rizik¹⁰,
- kontrolní mechanismy zaměřené primárně na plnění podmínek právního aktu, horizontálních zásad a dalších souvisejících aspektů, nikoli na účetní doklady.

Kontrolní postupy přitom musí být nastaveny a uplatňovány přiměřeně s ohledem na konkrétní typ projektu, použitou formu ZMV, fázi administrace, konkrétní typ kontroly a identifikovaná rizika¹¹. Kontrola projektu využívajícího ZMV proto automaticky neznamená opětovné ověřování všech skutečností, které již byly posouzeny v předchozích fázích administrace projektu. Tím však není vyloučeno, že dodržování těchto pravidel může být v odůvodněných případech předmětem ověřování také v průběhu implementace projektu nebo následně, zejména pokud existují skutečnosti nasvědčující jejich porušení nebo pokud je takové ověření nezbytné k zajištění řádného nakládání s poskytnutými prostředky. **Rozsah kontrolního ověření by měl vycházet zejména z účelu dané kontroly, podmínek stanovených právním aktem a zjištěných či identifikovaných rizik.**

Smyslem výše uvedených kroků poskytovatele je, aby příjemci byly dopředu jednoznačně známy všechny podmínky, za kterých bude veřejná finanční podpora poskytnuta, včetně pravidel průběžné a následné kontroly. Příjemce tak bude mít základní právní jistotu, že pokud dodrží veškerá pravidla daná poskytovatelem, potom skutečně dojde k významnému snížení administrativní zátěže na jeho straně, neboť ve smyslu ZMV bude moci namísto konkrétních účetních či daňových dokladů předkládat pouze dokumenty prokazující splnění podmínek pro výplatu/naplnění podmínek výstupů nebo výsledků projektu.

Při aplikaci ZMV může v některých případech docházet k rozdílnému způsobu vykazování a dokladování na jednotlivých úrovních implementace. Poskytovatel může v souladu s podmínkami příslušného programu nastavit způsob vykazování a dokladování vůči příjemci odlišně, pokud jsou současně zachovány podmínky stanovené pro použití ZMV na jednotlivých úrovních implementace a je zajištěno jejich řádné ověření. Ověření podmínek pro použití příslušné formy ZMV zajišťuje subjekt odpovědný za její uplatnění na dané úrovni implementace. Tento subjekt musí být schopen doložit splnění stanovených podmínek a zajistit odpovídající auditní stopu. Například může být na úrovni příjemce pro účely předložení žádosti o platbu nebo zprávy o realizaci projektu stanovena povinnost prokazovat splnění podmínek prostřednictvím jednotkových nákladů, zatímco na vyšší úrovni je financování založeno na jednorázové částce. V takovém případě není nutné, aby byl na obou úrovních použit totožný způsob vykazování ani totožný rozsah podkladů. Musí však být zajištěno, že na každé úrovni

⁹ Viz také § 3 odst. 2 zákona č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí.

¹⁰ Problematice nastavení systému řízení rizik se blíže věnuje Metodický pokyn CHJ č. 2 – Metodika řízení rizik, dostupný na: <https://mf.gov.cz/cs/kontrola-a-regulace/řízení-a-kontrola-veřejných-financí/metodické-materiály-chj/2016/metodický-pokyn-chj-c-2--metodika-řízení-24501>.

¹¹ Viz zásadu přístupu založeného na posouzení rizik uvedená v § 6 zákona č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí, podle které orgán veřejné správy přistupuje k řízení a kontrole veřejných financí na základě posouzení rizik.

implementace jsou splněny a ověřeny podmínky stanovené pro danou formu ZMV a že mezi jednotlivými úrovněmi existuje odpovídající návaznost a průkazná auditní stopa.

Rozdílný způsob vykazování a dokladování na jednotlivých úrovních implementace sám o sobě nepředstavuje nesoulad, pokud odpovídá pravidlům stanoveným pro danou úroveň a jsou řádně ověřeny podmínky pro použití příslušné formy ZMV. Zajištění průkazné auditní stopy mezi jednotlivými úrovněmi implementace však může být náročnější, zejména pokud ke změně formy ZMV na vyšší úrovni dochází až v průběhu realizace nižší úrovně, která již byla nastavena s ohledem na odlišné požadavky na vykazování a dokladování.

Přehled základních tematických okruhů s příklady otázek, které by si měli klást poskytovatelé veřejné finanční podpory a další subjekty podílející se na kontrole projektu realizovaného s využitím ZMV, je uveden v Příloze č. 1 tohoto metodického listu.

2.1. Ověřování povinností a podmínek spojených s naplněním výstupů/výsledků projektu

Poskytovatel ověřuje dodržení povinností a podmínek vázících se k použití poskytnuté veřejné finanční podpory a souvisejících s realizací projektu a naplněním jeho výstupů a výsledků. Předmětem kontroly je zejména ověření, zda byly výstupy a výsledky projektu **skutečně dosaženy, odpovídají schválenému projektu a podmínkám poskytnutí podpory a zda jejich dosažení lze dostatečně doložit.**

V rámci kontroly poskytovatel posuzuje zejména:

- zda byly realizovány aktivity projektu, ke kterým se příjemce zavázal,
- zda realizované aktivity vedly k dosažení stanovených výstupů a výsledků projektu,
- zda výstupy a výsledky odpovídají jejich vymezení v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory, případně v dalších relevantních dokumentech programu,
- zda jsou výstupy a výsledky dostatečně doloženy průkaznými dokumenty a dalšími relevantními podklady,
- zda byly dodrženy podmínky a povinnosti stanovené pro realizaci projektu, které s dosažením výstupů a výsledků souvisejí,
- případně zda byly dodrženy podmínky týkající se udržitelnosti, využití nebo zachování výstupů a výsledků projektu, pokud byly příjemci uloženy.

Při ověřování **poskytovatel vychází zejména z právního aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory¹²** a pravidel stanovených pro příslušnou metodu vykazování, schváleného projektu a jeho případných změn, pravidel a metodických dokumentů programu a z dokumentace předložené příjemcem. Rozsah a způsob ověření poskytovatel přizpůsobí povaze projektu, charakteru podporovaných aktivit a způsobu stanovení a vykazování jeho výstupů a výsledků. Ověření se přitom zaměřuje zejména na skutečné dosažení podmínek nebo jednotek, na jejichž základě je podpora

¹² Např. rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo NFV v případě peněžních prostředků poskytnutých v souladu s rozpočtovými pravidly či smlouva o poskytnutí dotace nebo NFV v případě peněžních prostředků poskytnutých v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

poskytována, a na jejich řádné doložení, nikoli na ověření skutečně vynaložených nákladů v rozsahu odpovídajícím kontrole skutečných výdajů.

■ Příklad dobré praxe

Postup Auditního orgánu Ministerstva financí (AO)

V rámci auditu projektů AO primárně ověřuje plnění povinností a podmínek souvisejících s naplněním výstupů a výsledků projektu. Toto ověřování je prováděno zejména na základě dokumentace předložené příjemcem ve zprávách o realizaci a dalších relevantních podkladech vztahujících se k realizaci projektu (například stavební deníky). AO posuzuje zejména soulad vykazovaných výstupů a výsledků s podmínkami stanovenými v právním aktu o poskytnutí podpory, případně v dalších metodických dokumentech programu.

V rámci těchto postupů AO ověřuje, zda vykázané výstupy a výsledky odpovídají realizovaným aktivitám projektu a zda jsou doloženy odpovídajícími průkaznými dokumenty. Kontrola se zaměřuje zejména na existenci výstupů, jejich vazbu na financované aktivity a na správnost jejich vykazání v informačních systémech programu. V případě potřeby si AO vyžaduje doplňující dokumentaci nebo vysvětlení.

Současně AO ověřuje, zda příjemce plní další související povinnosti vyplývající z podmínek podpory, zejména povinnosti v oblasti publicity, archivace dokumentů a udržitelnosti výstupů projektu, pokud jsou pro daný projekt relevantní. Ověření je prováděno přiměřeně rozsahu auditu a charakteru projektu, přičemž se vychází z principu auditu na vzorku.

Více konkrétních příkladů dobré praxe z auditní činnosti AO, založených na různých příkladech výpočtů, práci s daty i postupech ověřování, je uvedeno v dokumentu Zjednodušené metody vykazování: příklady dobré praxe¹³.

2.2. Ověřování ZMV podle podmínek právního aktu

U kontrol projektů s využitím ZMV poskytovatel ověřuje, zda byly splněny podmínky stanovené v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory pro uplatnění příslušné ZMV, poskytnuta odpovídající částka podpory a zda byla příslušná metoda správně použita¹⁴.

ZMV jsou založeny na tom, že výše podpory není určována podle skutečné výše jednotlivých výdajů nebo nákladů příjemce. **Poskytovatel tak u částek stanovených prostřednictvím ZMV zásadně neověřuje skutečnou výši, strukturu ani účel použití výdajů nebo nákladů**, pokud právní předpisy nebo pravidla programu nestanoví jinak. Příjemce proto zpravidla není povinen pro účely kontroly těchto částek:

- předkládat účetní, daňové či jiné doklady prokazující skutečnou výši výdajů nebo nákladů vykazovaných prostřednictvím ZMV,
- prokazovat skutečnou výši nebo strukturu těchto výdajů či nákladů,
- prokazovat jejich zaúčtování,

¹³ Zjednodušené metody vykazování: příklady dobré praxe, Auditní orgán, dostupné na: <https://mf.gov.cz/cs/zahranici-a-eu/podpora-ze-zahranici/auditni-organ/zakladni-informace/dokumenty/2026/zjednodusene-metody-vykazovani-64907>.

¹⁴ Kontrola správné aplikace metodiky probíhá na úrovni příjemce.

- prokazovat, na jaké konkrétní výdaje nebo náklady byly prostředky odpovídající ZMV ve skutečnosti použity¹⁵.

To neplatí pro **výdaje nebo náklady, které tvoří základ pro výpočet paušální sazby**, pokud je jejich skutečná výše podle právního aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory rozhodná pro stanovení výše podpory. Tyto výdaje nebo náklady se ověřují v rozsahu stanoveném pravidly pro jejich způsobilost.

2.2.1. Paušální sazby

Je-li podpora stanovena prostřednictvím paušální sazby, poskytovatel ověřuje především:

- správnost použití stanovené sazby,
- správnost výpočtu částky podpory,
- způsobilost a skutečnou výši výdajů nebo nákladů tvořících základ pro výpočet paušální sazby, pokud se podle právního aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory jejich skutečná výše prokazuje.

Základem pro výpočet paušální sazby mohou být skutečné výdaje nebo náklady, případně částky stanovené prostřednictvím jiné ZMV. Pokud základ tvoří skutečné výdaje nebo náklady, poskytovatel ověřuje jejich způsobilost v souladu s pravidly pro způsobilost výdajů. Pokud základ tvoří jiná ZMV, ověřuje poskytovatel splnění podmínek pro její použití.

Při ověřování základu pro výpočet paušální sazby poskytovatel rovněž posuzuje, zda jsou jednotlivé výdaje nebo náklady zařazeny do správné kategorie a zda nedochází k jejich dvojímu zahrnutí nebo dvojímu financování.

2.2.2. Jednotkové náklady

Jsou-li použity jednotkové náklady, poskytovatel ověřuje zejména:

- dosažení jednotek stanovených a definovaných v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory nebo v dalších relevantních dokumentech,
- správný počet dosažených jednotek,
- správnost použití částky stanovené na jednu jednotku,
- splnění případných dalších podmínek stanovených pro vykázání příslušných jednotek.

Skutečné výdaje nebo náklady vynaložené na dosažení těchto jednotek poskytovatel neověřuje, pokud právní předpisy nebo pravidla programu nestanoví jinak.

2.2.3. Jednorázové částky

Je-li podpora stanovena prostřednictvím jednorázové částky, poskytovatel ověřuje splnění podmínek stanovených pro její poskytnutí, zejména zda byl realizován projekt nebo jeho část, ke které se jednorázová částka podle právního aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory vztahuje.

¹⁵ Pokud prostředky poskytnuté na financování převyšují skutečnou výši výdajů příjemce, zůstávají příjemci a považují se za vyčerpané/použité v rozsahu, v němž byly splněny podmínky pro jejich poskytnutí stanovené v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory.

V případě, že je jednorázová částka vázána na realizaci celého projektu, poskytovatel ověřuje realizaci projektu jako celku. Je-li jednorázová částka vázána pouze na určitou část projektu, ověřuje realizaci této části projektu v rozsahu a za podmínek stanovených v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory.

Skutečné výdaje nebo náklady vynaložené na realizaci projektu nebo jeho části poskytovatel v rámci kontroly jednorázové částky neověřuje, pokud právní předpisy nebo pravidla programu nestanoví jinak.

■ Příklad dobré praxe

Postup poskytovatele

Příjemce v projektu vykazuje část podpory prostřednictvím paušální sazby ve výši 15 % ze způsobilých přímých nákladů. Poskytovatel proto v rámci kontroly neověřuje skutečnou výši výdajů hrazených z částky odpovídající 15% paušální sazbě ani způsob jejich použití. Ověří však skutečnou výši a způsobilost přímých nákladů, které tvoří základ pro výpočet paušální sazby, a následně správnost výpočtu částky odpovídající této sazbě.

Pokud by byla část podpory stanovena prostřednictvím jednotkových nákladů, poskytovatel by namísto skutečných nákladů ověřoval zejména počet a dosažení jednotek stanovených v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory a správnost výpočtu podpory podle příslušné částky na jednotku.

V případě jednorázové částky by poskytovatel ověřoval splnění podmínek, na které je její poskytnutí v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory vázáno, nikoli skutečné náklady vynaložené na realizaci projektu nebo jeho části.

2.3. Ověřování horizontálních zásad EU a dalších souvisejících aspektů

Horizontální zásady u evropských prostředků jsou obsaženy zejména v čl. 9 Obecného nařízení a jako takové jsou blíže popsány například v Metodickém pokynu Společných procesů implementace fondů EU v programovém období 2021-2027¹⁶.

Horizontální zásady rovných příležitostí a nediskriminace, rovnosti žen a mužů, udržitelného rozvoje a dodržování pravidel DNSH² představují základní hodnoty politik Evropské unie, které musí být respektovány při přípravě i realizaci projektů spolufinancovaných z evropských fondů.

Při plánování a provádění kontrol horizontálních zásad poskytovatel uplatňuje přístup založený na posouzení rizik. Rozsah a intenzita ověřování jednotlivých zásad by proto měly odpovídat povaze projektu, charakteru podporovaných aktivit, použité ZMV a míře rizika porušení příslušné zásady nebo s ní souvisejících pravidel. Poskytovatel přitom zohlední také skutečnosti, které byly ověřeny již v předchozích fázích administrace projektu, aby nedocházelo k neodůvodněnému opakování kontrolních postupů.

Poskytovatel ověřuje, v rozsahu odpovídajícím identifikovaným rizikům, zda je nastavení ZMV v souladu s horizontálními zásadami a dalšími souvisejícími aspekty, a zda jsou projekty realizovány v souladu s principy stanovenými legislativou Evropské unie, národní legislativou, horizontálními metodickými

¹⁶ Viz kap. 4.3.6 Horizontální principy Metodického pokynu Společných procesů implementace fondů EU v programovém období 2021-2027, Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci, dostupné na: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-v-gesci-mmr-cr/metodicky-pokyn-spolecne-procesy-implementace-fond>.

pravidly a z nich vycházejícími pravidly příslušného dotačního programu. Samotné použití ZMV totiž nemá vliv na povinnost u dotčených projektů tyto zásady a k nim se vztahující pravidla dodržovat. Porušení těchto zásad nebo souvisejících pravidel může mít v závislosti na povaze a závažnosti porušení dopad na způsobilost výdajů, případně vést k uplatnění dalších opatření či finančních důsledků stanovených příslušnými pravidly. Skutečnost, že jsou výdaje v rámci projektu vykazovány prostřednictvím ZMV, přitom sama o sobě nevylučuje možnost posouzení dopadů zjištěného porušení na způsobilost výdajů. Důležité přitom je, aby poskytovatel vždy vycházel z pravidel, které příjemci stanovil v právním aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory.

Přehled horizontálních zásad a dalších souvisejících aspektů, včetně příkladů toho, co u nich lze kontrolovat, je uveden dále, viz Přílohu č. 2 tohoto metodického listu.

3. Opatření realizovaná poskytovatelem v případě kontrolního zjištění

Pro účely realizace postupů k vypořádání kontrolních či auditních zjištění je rozhodné posoudit, zda se porušení vztahuje k realizaci projektu a k podmínkám, za kterých byla veřejná finanční podpora poskytnuta, a zda toto porušení má dopad na rozpočet Evropské unie nebo státní rozpočet. Za relevantní právní rámec lze v tomto smyslu považovat zejména právní předpisy, jejichž dodržování je přímo spojeno s plněním podmínek stanovených v právním aktu, s realizací povinných aktivit projektu, dosažením stanovených výstupů či výsledků projektu nebo s vynaložením prostředků, na jejichž základě je podpora poskytována.

Shledá-li poskytovatel u příjemce porušení povinnosti v přímé souvislosti s veřejnou finanční podporou, posoudí, zda toto porušení naplňuje znaky nesrovnalosti¹⁷. Při tomto posouzení zohlední zejména vztah porušené povinnosti k podmínkám poskytnutí podpory, její význam pro realizaci projektu a skutečný nebo potenciální dopad na rozpočet Evropské unie nebo státní rozpočet. **V případě, že poskytovatel dospěje k závěru, že se jedná o nesrovnalost, je povinen aplikovat zásady a postupy uvedené v kapitole 5 Metodického pokynu pro finanční toky 2021-2027⁸.**

■ Příklad dobré praxe

Postup poskytovatele vyplývající mimo jiné z Metodického pokynu pro finanční toky 2021-2027

U peněžních prostředků dosud nevyplacených postupuje poskytovatel v souladu s § 14e ZRP. U již dříve vyplacených peněžních prostředků (dotčených možným porušením rozpočtové kázně) poskytovatel postupuje v souladu s § 14f ZRP¹⁸ a zaslá příjemci podle povahy porušení (při současném splnění zákonných podmínek) výzvu k provedení opatření k nápravě v jím stanovené lhůtě nebo k vrácení dotace nebo její části.

O zaslání výzvy podle § 14f ZRP a o tom, jak na ni bylo reagováno, poskytovatel informuje finanční úřad. V případě, že na výzvu poskytovatele nebylo příjemcem vůbec plněno, popř. příjemce plnil pouze částečně nebo až po stanovené lhůtě, stává se tato informace součástí podnětu k zahájení řízení o odvodu za porušení rozpočtové kázně zaslaném na místně příslušný finanční úřad.¹⁹

Skutečnost, že určité jednání představuje porušení povinnosti podle právního předpisu, je třeba posuzovat samostatně od otázky, zda toto porušení zakládá nesrovnalost nebo má dopad na výši poskytnuté podpory. Pokud zjištěné porušení nemá relevantní vazbu na podmínky poskytnutí podpory ani na výši poskytnuté podpory, nemusí samo o sobě vést k vyčíslení nesrovnalosti či ke krácení dotace. Tím však není dotčena povinnost poskytovatele zabývat se porušením příslušného právního předpisu a případně věc předat příslušnému orgánu.

¹⁷ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství.

¹⁸ Obdobnou legislativní úpravu výzev jako ZRP obsahují rovněž ZRP ÚR, viz § 22 odst. 6.

¹⁹ Problematikou realizace postupů k vypořádání kontrolních zjištění se blíže zabývá Metodický pokyn CHJ č. 14 – Metodika realizace postupů k vypořádání kontrolních zjištění (aplikace ustanovení § 14e a § 14f rozpočtových pravidel), dostupný na: <https://mf.gov.cz/cs/kontrola-a-regulace/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/metodicka-podpora-chj/2021/metodicky-pokyn-chj-c-14--metodika-reali-40429>; problematikou informování orgánů finanční správy se blíže zabývá Metodický pokyn CHJ č. 4 – Metodika předávání informací a podnětů na orgány Finanční správy České republiky, dostupný na: <https://mf.gov.cz/cs/kontrola-a-regulace/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/metodicka-podpora-chj/2017/metodicky-pokyn-chj-c-4--metodika-predav-30414>.

Dále proto pro poskytovatele platí, že:

- je-li zjištěno podezření na porušení ZZVZ, posoudí poskytovatel povahu zjištěného porušení a další možný postup, včetně předání podnětů k řešení na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) či na finanční úřad,
- je-li zjištěno podezření na spáchání trestného činu²⁰, je věc současně předána k řešení orgánům činným v trestním řízení.

■ Příklad dobré praxe

Postup poskytovatele

Poskytovatel provedl administrativní ověření zprávy o realizaci projektu a související dokumentace příjemce. Bezprostředně poté obdržel anonymní podnět, na základě kterého pojal podezření, že příjemce postupoval při realizaci projektu v rozporu s pravidly programu. Poskytovatel proto u příjemce provedl veřejnosprávní kontrolu, při které zjistil, že příjemce nedodržel některé povinnosti stanovené zákonem o zadávání veřejných zakázek.

V daném případě byly v projektu uplatňovány výdaje prostřednictvím paušální sazby, jejíž základ tvořily mimo jiné přímé výdaje zahrnující náklady na dodávky a služby podléhající pravidlům pro zadávání veřejných zakázek. Poskytovatel proto v rámci kontroly ověřil také správnost postupu příjemce při zadávání těchto zakázek v souladu se standardními pravidly pro kontrolu způsobilosti příslušných přímých výdajů.

Na základě zjištěného porušení poskytovatel vyhodnotil příslušné přímé výdaje jako nezpůsobilé a současně zohlednil dopad tohoto zjištění na výši paušálních výdajů vypočtených z daného základu. Výše nesrovnalosti tak odpovídala částce nezpůsobilých přímých výdajů a příslušné částce paušálních výdajů, která z těchto výdajů vycházela.

Vzhledem k tomu, že veškeré peněžní prostředky na projektu již byly příjemci vyplaceny, poskytovatel postupoval podle § 14f odst. 3 RP a zaslal příjemci výzvu k vrácení příslušné části dotace. Jelikož příjemce na výzvu nereagoval, poskytovatel připravil a následně zaslal podnět k prošetření možného porušení rozpočtové kázně finančnímu úřadu.

Protože zjištěné skutečnosti současně nasvědčovaly možnému spáchání přestupku spočívajícího v porušení zákona o zadávání veřejných zakázek, poskytovatel předal věc jako podnět k řešení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS).

V případě, kdy by byly výdaje v projektu vykazovány například formou jednotkových nákladů a zjištěné porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek by nemělo vliv na splnění podmínek pro uplatnění příslušných jednotkových nákladů, nemuselo by toto zjištění samo o sobě vést k vyčíslení nesrovnalosti. Zjištěné porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek by však mohlo být předmětem dalšího postupu poskytovatele, zejména v podobě předání podnětu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k posouzení, zda došlo k porušení povinností podle zákona o zadávání veřejných zakázek a případnému zahájení řízení. Obdobně by měl poskytovatel postupovat i ve věci podnětu na finanční úřad.

²⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 1 – Seznam tematických okruhů ke kontrole projektů se ZMV s příklady otázek

Níže je uveden praktický seznam tematických okruhů a k nim se vážících příkladů otázek, které by si měli klást poskytovatelé veřejné finanční podpory a další subjekty podílející se na kontrole projektu realizovaného s využitím ZMV. **Příklady otázek nejsou kontrolním listem a nepředstavují úplný výčet všech aspektů, které je vhodné v rámci kontroly nebo po jejím skončení posuzovat.** Otázky jsou strukturovány podle logiky kontroly projektu. Zejména tematické okruhy č. 4, 5 a 6 se použijí pouze tehdy, jsou-li pro kontrolovaný projekt relevantní.

1. Kontrola dokumentace

- Jsou všechny relevantní dokumenty **archivovány a dostupné pro kontrolu**?
- Je dokumentace **dostatečná pro ověření realizace projektu**, i když se nekontrolují skutečné náklady?
- Je vedena **oddělená účetní evidence nebo vhodná analytika u těch výdajů**, u nichž je jejich průkazné oddělení a doložení podle pravidel programu nebo právního aktu o poskytnutí veřejné finanční podpory požadováno?

2. Ověření realizace aktivit

- Byly **aktivity projektu skutečně realizovány**?
- **Odpovídají realizované aktivity podmínkám právního aktu** o poskytnutí veřejné finanční podpory?
- Existuje **auditní stopa o realizaci aktivit** (např. prezenční listiny, výstupy, zprávy, stavební deníky aj.)?
- Naplnily výstupy projektu **cíle a účel projektu**?
- Byla **realizace aktivit** uskutečněna v době realizace projektu?
- Byl projekt realizován **v souladu s aplikovaným právem** (např. základními horizontálními zásadami a dalšími souvisejícími aspekty)?

3. Ověření správnosti použití zjednodušených metod vykazování

- Použil příjemce **správnou sazbu / jednotkový náklad** podle pravidel?
 - Je správně identifikována **základna pro výpočet paušální sazby** (např. přímé osobní náklady)?
 - Jsou výdaje tvořící **základ pro výpočet paušální sazby** způsobilé a související s projektem?
 - Je zajištěno, že **nedochází k dvojímu financování nákladů** (např. náklad vykázaný ve skutečných výdajích není uveden dvakrát)?
-

4. Ověření jednotek výkonu (u jednotkových nákladů)

- Jsou vykázané **jednotky výkonu skutečně dosaženy** (např. počet účastníků, hodin školení)?
 - Existují **doklady prokazující počet jednotek**?
 - Jsou **jednotky vykázány pouze jednou a oprávněně** (např. nejsou vykázány duplicitně napříč více projekty)?
-

5. Kontrola způsobilosti účastníků / cílových skupin

- Patří zapojení účastníci do **definované cílové skupiny projektu**?
 - Jsou k dispozici **doklady o jejich způsobilosti**?
 - Je evidence účastníků **úplná a průkazná**?
-

6. Kontrola indikátorů

- Jsou údaje o plnění indikátorů vykázané v projektu **v souladu s relevantními dokumenty u příjemce**?
 - Jsou **indikátory vykázány** správně a v odpovídající výši?
 - Odpovídá **způsob naplnění indikátorů** projektu definicím stanoveným ve výzvě / pravidlech programu?
-

7. Kontrolní/auditní zjištění

- Bylo na projektu zjištěno nějaké **pochybení**?
- Byly zjištěny skutečnosti, že na projektu **došlo k nesrovnalosti**?
- Byly zjištěny skutečnosti, že na projektu mohlo dojít k **porušení rozpočtové kázně**?
- Byly zjištěny skutečnosti, že na projektu **mohlo dojít k přestupku**²¹?
- Byly zjištěny skutečnosti, které by nasvědčovaly **spáchání trestného činu**?

²¹ Definice přestupku je obsažena v § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Příloha č. 2 – Základní horizontální zásady EU a další související aspekty

Tabulka základních horizontálních zásad Evropské unie a dalších souvisejících aspektů u projektů realizovaných pomocí ZMV. Ověřovány jsou pouze zásady/aspekty, u kterých existuje povinnost ověření nebo poskytovatel shledá na základě identifikovaných rizik potřebu ověření jako relevantní.

Zásada / aspekt	Právní základ EU	Co kontrolovat u příjemce	Typické důkazy / dokumenty
Rovné příležitosti a nediskriminace	Nařízení (EU) 2021/1060 – čl. 9; Smlouva o fungování EU – čl. 10; Směrnice 2000/43/ES; Směrnice 2000/78/ES	Zda projekt umožňuje rovný přístup k aktivitám všem oprávněným osobám; zda jsou nastavená kritéria účasti nediskriminační; zda jsou cílové skupiny zapojovány transparentně	pravidla výběru účastníků; výzvy k zapojení do projektu; evidence účastníků; projektová dokumentace
Rovnost žen a mužů	Nařízení (EU) 2021/1060 – čl. 9; Smlouva o fungování EU – čl. 8; Směrnice 2006/54/ES	Zda projekt zajišťuje rovný přístup žen a mužů k aktivitám; zda projekt nepodporuje diskriminační nebo stereotypní přístupy	žádost o podporu; zprávy o realizaci projektu; statistiky účastníků; projektové materiály
Přístupnost pro osoby se zdravotním postižením	Nařízení (EU) 2021/1060 – čl. 9; Smlouva o fungování EU – čl. 10; Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením	Zda projektové aktivity umožňují zapojení osob se zdravotním postižením; zda jsou odstraněny možné bariéry přístupu	popis realizace aktivit; informace o přístupnosti prostor; projektové materiály; webové stránky projektu
Udržitelný rozvoj a ochrana životního prostředí	Nařízení (EU) 2021/1060 – čl. 9; Smlouva o fungování EU – čl. 11	Zda projekt respektuje princip udržitelného rozvoje; zda realizace projektu nezpůsobuje nepřiměřené negativní dopady na životní prostředí	žádost o podporu; zprávy o realizaci projektu; popis aktivit projektu

Zásada DNSH (významně nepoškozovat)	Nařízení (EU) 2020/852 – čl. 17; Nařízení (EU) 2021/1060 – čl. 9	Zda projekt významně nepoškozuje environmentální cíle EU	posouzení DNSH podle podmínek výzvy/právního aktu; popis aktivit projektu; projektová dokumentace
Transparentnost a prevence střetu zájmů	Nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 – čl. 61; Nařízení (EU) 2021/1060	Čestná prohlášení o nepodjatosti a interní pravidla (ve vztahu k čl. 61 FN); dokumentace k výběru dodavatelů (ve vztahu k pravidlům veřejných zakázek)	čestná prohlášení o nepodjatosti; dokumentace k výběru dodavatelů
Zásady řádného finančního řízení (3E)	Nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 – čl. 33	Zda je projekt skutečně realizován a je v souladu s pravidly programu; zda je projekt realizován v souladu se zásadami 3E	projektový rozpočet; dokumentace k realizaci aktivit
Publicita (viditelnost a komunikace podpory EU)	Nařízení (EU) 2021/1060 – čl. 46–50	Zda příjemce plní povinnosti v oblasti informování a komunikace o podpoře EU; zda je zajištěna viditelnost financování (např. označení projektu, použití loga EU, informování veřejnosti); zda jsou dodrženy požadavky stanovené poskytovatelem	webové stránky projektu; propagační materiály; fotografie označení projektu (plakáty, billboardy); komunikační výstupy; zprávy o realizaci

Název: Metodický list – Kontrola projektů se zjednodušenými metodami
vykazování výdajů (ZMV): základní shrnutí teorie a praxe
Autor: Ministerstvo financí, odbor Centrální harmonizační jednotka
Vydavatel: Ministerstvo financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1
Vydání: první vydání
Rok vydání: 2026
ISBN: ISBN 978-80-7586-129-0 (online)